

De maffia-achtige methodes van Milieudedefensie onmogelijk maken is een kleine moeite en levert Nederland veel op

Posted on 2 september 2025 by Paul Frentrop

‘Leuk tentje heb je hier,’ krijgt de restauranthouder te horen. ‘Het zou zonde zijn als het in de fik gaat.’ Zo werken van oudsher de maffia in Italië en soortgelijke misdaadbendes in andere landen. Ze persen ondernemers af. Die moeten betalen om hun bedrijf te laten voortbestaan.

Afpersing is een soort door particulieren geheven belasting waarmee ondernemingszin wordt afgestraft. Dit soort praktijken zijn een van de belangrijkste redenen waarom sommige landen of regio's achterblijven in welvaart. Zo betaalt in Sicilië de helft van de bedrijven geld ('pizzo') aan de maffia. In Mexico betaalt vrijwel het hele midden- en kleinbedrijf maandelijks 'cuota' (Spaans voor bijdrage of tarief) om van misdadigers 'bescherming' te kopen.

Ongevraagde samenwerking

Ik moest hieraan denken toen ik las dat Milieudefensie op 18 augustus opnieuw een brief aan 28 in Nederland gevestigde bedrijven heeft gestuurd. Deze organisatie stuurt die bedrijven al sinds januari 2022 brieven. Daarin staat wat Milieudefensie vindt dat ze moeten doen: geld uitgeven om klimaatverandering tegen te gaan. De organisatie 'spreekt achterblijvers aan op hun verantwoordelijkheid en risico's'. Verantwoordelijkheid vind ik prima, maar het woord 'risico's' riep bij mij die associatie met Sicilië en Mexico op.

Milieudefensie licht in de brief zijn 'samenwerking met uw onderneming' toe, al heeft die onderneming net als bij de maffia niet om enige 'samenwerking' gevraagd. De belangenorganisatie zet zijn voet echter tussen de deur door te zeggen dat grote ondernemingen de plicht hebben om gevaarlijke klimaatverandering te helpen voorkomen en volgt met een dreiging:

'Met juridisch bekrachtigde verantwoordelijkheid, toenemende schade en toenemende toerekening nemen aansprakelijkheidsrisico's voor grote vervuilers hand over hand toe.

Waarbij de omvang van de veroorzaakte schade de draagkracht van zelfs de grootste ondernemingen te boven kan gaan. Die **dreiging** [sic] is - gelet op de enormiteit van de (verwachte) wereldwijde klimaatschade - voor u redelijkerwijs voorzienbaar en kan daarmee een grondslag zijn voor persoonlijke aansprakelijkheid naast die van de vennootschap.'

Milieudefensie wil van iedere onderneming weten hoe het staat met de plannen en ambities van hun klimaatbeleid en wel snel. 'In de bijlage treft u het verzoek en bijbehorende **instructies** [sic] om uw meest recente plannen uiterlijk 30 september met ons te delen.'

Wat gebeurt er met directeurs van die 28 bedrijven als ze deze 'instructies' niet opvolgen? 'Het is ons doel dat ook grote bedrijven die veel uitstoten hun eerlijke **bijdrage** ['cuota' in het Spaans] leveren in de strijd tegen klimaatverandering. Wij hopen met onze **onafhankelijke** [sic] beoordeling bedrijven te inspireren koploper te worden. Achterblijvers blijven we aanspreken. Maar bestuurders die ambitieus klimaatbeleid willen voeren of hun ambities op willen schroeven, steunen wij graag.' Dat 'steunen' associeer ik dan weer met de 'bescherming' die de maffia biedt. Geen

onderneming heeft immers om die steun gevraagd.

Milieudefensie dreigt met de wet

Anders dan de maffia dreigt Milieudefensie niet met geweld. De maffia is een criminele organisatie. Milieudefensie niet. Milieudefensie is een Algemeen Nut Beogende Instelling. Milieudefensie dreigt met de wet. Met procedures die ondernemingen en personen financieel te gronde kunnen richten. Dat is wat de organisatie bedoelt met het eufemisme 'achterblijvers aanspreken' en met 'grote schade'. Tussen die regels door lees ik echter: Het zou zonde zijn als bedrijven of U zelf hierdoor ten onder zouden gaan.

De brief is gericht aan de bestuurders van grote bedrijven. Als die mensen de wet overtreden, dan zal het Openbaar Ministerie daartegen optreden. Nederland kent weliswaar niet het legitimeitsbeginsel op basis waarvan het OM *alle* misdrijven moet vervolgen, maar hanteert het opportuneitsbeginsel: Het OM mag zelf kiezen wanneer het vervolgt. Die keuze moet wel worden gemaakt op basis van het algemeen belang. Hetzelfde belang dat Milieudefensie pretendeert te dienen.

Geen overheidstaak voor Milieudefensie

Waarom is Milieudefensie dan zo gretig? Waarom wacht de organisatie niet af wat het OM gaat doen? Waarom wil deze private club zelf wetsovertreders opsporen en vervolgen? Het antwoord is simpel: Omdat zij het kan.

Als U tegen een automobilist die U inhaalt met een hoger dan toegestane snelheid een proces aanspant, zal de rechter U wegsturen. Maar als U een organisatie opricht met als doel om de verkeersveiligheid te verbeteren en de risico's voor alle weggebruikers te verminderen, dan is die ontvankelijk. Moeten we zo met elkaar omgaan?

Juridische omgangsvormen

Mij dunkt dat burgers terughoudend moeten zijn met het inzetten van de wet tegen elkaar. Ook als ze zich juridisch hullen in de mantel van een belangenorganisatie. Natuurlijk bestaat de wet om U te beschermen als een ander U bewust schaadt. Maar de wet gebruiken om de ander te dwingen te doen wat Uw '*one issue*' clubje wil, is andere koek. In mijn ogen is dat misbruik maken van de rechtsstaat. En wie

aan de rechtsstaat tornt, schaadt de economie.

Shell is uit Nederland vertrokken omdat Milieudefensie c.s. ontvankelijk werden verklaard, de Nederlandse rechter het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens breed uitlegt en de onderneming wereldwijd (onmogelijke) taken kan opleggen teneinde klimaatverandering te beperken.

Artikel 3:305a BW

Nu heeft Milieudefensie 28 andere bedrijven in het vizier. Alle door de organisatie aangeschreven bestuurders hebben wettelijk de taak om te handelen in het belang van de onderneming waar zij voor werken. En voor alle bij de onderneming betrokkenen.

Net als iedereen hebben bestuurders van ondernemingen zich aan de wet te houden en als zij de wet overtreden worden ze gestraft. Maar als hun handelen in het belang van de onderneming organisaties als Milieudefensie wettelijke handvatten geeft om dat beleid te veranderen, dan deugt de wet niet.

Om precies te zijn: In dit geval deugt artikel 3:305a BW niet. Dat geeft organisaties als Milieudefensie het recht iedereen aan te klagen. U mag dat niet. Terecht niet, want als iedereen zo maar iedereen zou kunnen aanklagen is het einde zoek. Maar dankzij artikel 3:305 mag Milieudefensie ieder bedrijf voor de rechter slepen. Terwijl het toch de taak van de overheid is om als 'marktmeester' op te treden. Want het gedrag van de overheid wordt democratisch bepaald, dat van Milieudefensie niet. Milieudefensie spreekt niet namens de meerderheid.

In de verkiezingsprogramma's van alle politieke partijen staan mooie woorden over de Nederlandse economie. Maar dan gaat het alleen over fiscale maatregelen om investeren en ondernemen te stimuleren. Zaken als de 'expatregeling' of de 'innovatie box'. Veel belangrijker is de juridische omgeving waarin ondernemen tot zijn recht komt. Daar kunnen regering en parlement voor zorgen door goede wetten aan te nemen en slechte wetten af te schaffen. Op initiatief van de SGP (Motie Stoffer) praten Eerste en Tweede Kamer al sinds februari 2023 over aanpassing van artikel 3:305.

Het is inmiddels tijd voor daden. Milieudefensie heeft zijn *deadline* een maand voor de verkiezingen gesteld. Kan de regering ook snel zijn? Het demissionaire kabinet

heeft genoeg politieke ruimte om samen met de nog resterende verstandige Kamerleden artikel 3:305 aan te passen voordat de 28 door Milieudefensie bedreigde bedrijven net als Shell verdwijnen of – zoals Milieudefensie waarschuwt – ‘grote schade’ lijden.

Goed voor de economie

Artikel 3.305 van ons eigen BW wijzigen is een kleine moeite en zou de Nederlandse economie al net zo goed helpen als het uitroeien van de maffia de economie van Sicilië en Mexico zou verbeteren.

En in tegenstelling tot fiscale maatregelen kost zo'n wetswijziging niemand geld! Vervolgens kan Milieudefensie dan verder gaan met het proberen de mensen te overtuigen van zijn gelijk. En kunnen politici vrijblijvend blijven discussiëren over ambitieuze investeringsfondsen en andere plannen om de Nederlandse economie tot de beste ter wereld te maken: Een algemeen belang dat Milieudefensie een worst zal wezen.

Wynia's Week bericht al zes jaar als een van de weinige Nederlandse media over de misstand dat actie- en lobbygroepen – ook zonder noemenswaardige achterban – met een beroep op het Burgerlijk Wetboek naar de rechter kunnen lopen en kunnen **doen alsof ze het algemeen belang dienen**. Wij zullen **doorgaan zolang onze lezers ons daartoe in staat stellen**. [**Doet u mee?**](#)

Eerdere artikelen in Wynia's Week over het omstreden wetsartikel BW 3:305

[‘Laat Schoof rechtsgang door activisten aan banden leggen’](#)

[‘Het is ondemocratisch dat actievoerders de macht van de staat kunnen inzetten tegen burgers met een andere mening’](#)

[‘Nederlanders willen af van klimaatactivisten die bij de rechter doen alsof ze het algemeen belang zijn’](#)

[‘Schaf het procedeerprivilege van actiegroepen af’](#)

[‘Klimaatactivisten behoren geen voorrang te hebben bij de rechter’](#)

'Urgenda en de Shell-zaak zijn salonpopulisme plus juridische alchemie'

'Geachte Kamerleden, wie is er de baas in de dikastocratie?'

'Is rechterlijk activisme gerechtvaardigd omdat de wetgever het mogelijk maakt?'

'Urgenda: rechters stellen zich boven de democratie'